

توصیه‌ها و نتیجه‌گیری‌های چهارمین اجلاس کمیته‌های MAB کشورهای جنوب و مرکز آسیا (4th SACAM)

• خلاصه‌ای از نشست:

عنوان، کشورهای شرکت‌کننده، نهادهای شرکت‌کننده، گزارش‌های کشوری، سخنرانی‌ها، بازدیدهای میدانی، بحث‌وگفتگوهای بسیار جالب، گزارش‌هایی در مورد EABRN و گفتگوهای مفید و مؤثر – چهلمین سالگرد MAB.

- تشکر از کشور میزبان، جمهوری اسلامی ایران. تشکر از سازمان حفاظت محیط زیست، کمیسیون ملی یونسکو – ایران، منطقه آزاد قشم و دانشکده محیط زیست برای برگزاری موفقیت‌آمیز اجلاس و برای مهمان‌نوازی و همین‌طور فراهم آوردن امکان بازدید از جزیره قشم، جزیره‌ای بسیار جالب توجه.
- نشست برای کشورهای عضو SACAM بسیار خوب بود. از یونسکو و دفاتر منطقه‌ای آن (آلماتی، پکن، دهلی نو و تهران) برای حمایتشان از شبکه SACAM و نشست حاضر تشکر شد.
- قدردانی از هند برای ریاست SACAM و تبریک به ایران برای کسب عنوان ریاست پنجمین دوره SACAM. به عقیده شرکت‌کنندگان ریاست ایران به پیشبرد هرچه بیشتر و ترویج و تقویت برنامه کمک می‌کند.
- اشاره به تصمیم اتخاذ شده در جریان سی و ششمین نشست کنفرانس عمومی یونسکو برای تقویت هرچه بیشتر شبکه MAB و ذخیره گاههای زیست کره و حمایت از ذخیره گاهها به عنوان مناطقی برای تحقق توسعه پایدار.
- تأکید مجدد بر اینکه ذخیره گاهها مکان‌هایی پویا برای یادگیری هستند و مکان‌هایی هستند که امکان یافتن پاسخ‌هایی مناسب به چالش‌های ناشی از تغییرات جهانی را فراهم می‌آورند. ضمن اینکه برای جوامع انسانی امکان شناسایی، درک و توجه به ارزش‌های انسانی و طبیعی موجود در زیست بوم‌های مورد بررسی را فراهم می‌کنند. به علاوه، ذخیره‌گاهها مکان‌هایی برای تحقق توسعه پایدار هستند.

- تأکید بر اجرای مؤثر راهبرد سویل و برنامه اقدام مادری در سایه حمایت تک تک کشورهای عضو SACAM و همکاری با سازمانهای اهداکننده.
- به عقیده شرکت کنندگان ذخیره گاهها می توانند نقش مؤثرتری در کاهش آثار تغییر اقلیم و سازگاری با آن ایفا کنند:
- الف) کشورهای عضو SACAM توافق کردند که طی دو سال آینده نسبت به شناسایی و بررسی موارد خاص از تغییر اقلیم اقدام کنند و در جهت کاهش آثار این پدیده طبیعی کوشا باشند.
- ب) تعیین موضوعهای زیر به عنوان حوزههای اولویت دار در همکاریهای میان کشورهای عضو SACAM :
 - تغییر اقلیم؛
 - حفاظت از تنوع زیستی؛ و
 - روشهای پایدار امرار معاش (در ذخیره گاهها)
- به علاوه از یونسکو خواسته شد تا برای تدوین پروژههای همکاری منطقه ای با رئیس و دبیرخانه SACAM همکاری نماید.
- ج) تخصیص بودجه به فعالیت هایی در حوزه تغییر اقلیم و رویارویی با آثار آن، حفاظت از تنوع زیستی و حفاظت از لایه ازن در پوشش GEF.
- در ارتباط با منطقه بندی ذخیره گاهها: بهبود روشهای منطقه بندی به منظور افزایش کارایی و کارآمدی ذخیره گاهها. به نظر حضار کشورهای عضو از روشهای مختلف و متنوعی در برخورد با ذخیره گاهها استفاده می کردند. حضار تصمیم گرفتند تا از تجارب هم درس بگیرند و این کار را به یکی از روشهای زیر انجام دهند:
- الف) به اشتراک گذاشتن تجارب مربوط به «زون بندی» یا «منطقه بندی» ذخیره گاهها از طریق تبادل اطلاعات.
- ب) تهیه نشریه ای از موارد منتخب موفق در زمینه منطقه بندی ذخیره گاهها و کشیدن نقشه آنها تا پایان سال 2013.
- حضار بر ضرورت وجود تمرین هایی برای بازبینی ذخیره گاهها تأکید کردند و متعهد شدند که تا پایان سال 2013 تمام محوطه هایی که زمان بازبینی دوره ای آنها فرا

رسیده یا می‌رسد این تمرین‌ها را انجام داده باشند و هرگونه اطلاعات جدید به‌دست آمده برای اجرای MAP را با هم به اشتراک بگذارند.

- شرکت‌کنندگان در مورد جنبه‌های حقوقی ذخیره گاهها بحث کردند و تصمیم گرفتند تا میان چارچوب حقوقی ذخیره گاهها و اسناد حقوقی ملی خود ارتباط برقرارکنند. در این ارتباط ذخیره گاه Baa Atoll و ذخیره گاههای ایرانی به عنوان نمونه معرفی شدند.

- توجه به برنامه‌های مدیریت ذخیره گاهها و سازوکارهایی که یکپارچه‌سازی فعالیت‌های حفاظتی و توسعه جوامع محلی را در پی خواهند داشت در برنامه‌ریزی‌های کلی توسعه منطقه‌ای تأکید شد.

تصمیم گرفته شد که حداقل هر دو سال یک بار SACAM برای اعضای خود دوره‌های آموزشی برگزار کند تا به این وسیله ظرفیت‌های فنی آنان را در ارتباط با ذخیره گاهها ارتقا دهد.

- شرکت‌کنندگان پیشرفت‌های به‌دست آمده در زمینه شناسایی و معرفی ذخیره گاههای جدید را بسیار رضایت‌بخش یافتند. هر یک از اعضای SACAM محوطه جدیدی را برای معرفی برگزیده‌است. این معرفی‌های جدید در غنای ذخیره گاهها به عنوان جایگاهی برای حفاظت از تنوع زیستی و تحقق توسعه پایدار مؤثر هستند. فرآیند معرفی ذخیره گاههای جدید از طریق رئیس و دبیرخانه SACAM به اطلاع همه اعضا خواهد رسید.

- شرکت‌کنندگان تعدادی محوطه را که به‌طور بالقوه می‌توانند در نقش ذخیره گاه بین‌مرزی باشند را بین روسیه و قزاقستان، قزاقستان، ازبکستان و قرقیزستان، ایران، ترکمنستان و افغانستان، هند و بنگلادش، هند و سری‌لانکا، عراق و ایران، ایران و ترکیه، ایران و پاکستان و افغانستان و چین معرفی نمودند.

- حضار مشکلات مربوط به دریاچه ارومیه را که از سال 1977 به عنوان ذخیره گاه به ثبت رسیده است بررسی کردند و از برنامه و طرح‌های جدید معرفی شده برای احیای این دریاچه استقبال کردند. در این ارتباط قرار شد کمیته ملی MAB ایران به تجارب موفق منطقه‌ای استناد کند و از آن درس بگیرد، به ویژه مورد دریاچه آرال که توضیحاتی در این ارتباط توسط قزاقستان ارائه شد.

- تأکید بر ضرورت توسعه همکاری‌های منطقه‌ای در حوزه سه موضوع اصلی نشست، این سه موضوع عبارتند از:
 - مدیریت ذخیره گاهها در جریان توسعه
 - کاهش آثار تغییر اقلیم و سازگاری با آن
 - حفاظت از تنوع زیستی و توسعه اقتصاد سبز
- شرکت‌کنندگان از پیشنهاد ایران برای تعریف پروژه‌ای در یکی از حوزه‌های فوق در همکاری با سازمانهای مرتبط منطقه‌ای مانند ECO و سایر آژانس‌های اهداکننده، استقبال کردند.
- کشورهای عضو SACAM به دنبال شناسایی هرچه بیشتر سازوکارهایی هستند که در شناخت و حمایت از پژوهشگران جوان و کارگزاران امور مربوط به حفاظت از محیط زیست و اعضای جوامع محلی و تشویق آنان به مشارکت در پاسداری و توسعه ذخیره گاهها و اجرا و ترویج برنامه MAB، مؤثر باشد.
- اعضای SACAM از یونسکو می‌خواهند تا ارتباطات خود را در حوزه CBD گسترش دهد و حضور بیشتر و پررنگ‌تری در اجرای طرح‌های جدید راهبردی CBD از خود نشان دهد.
- یونسکو باید به موضوع استفاده از کرسی‌های یونسکو و ASPnet را برای آموزش حفاظت از تنوع زیستی و مسائل مربوط بررسی نماید و صرفاً از این دو ابزار در امور مربوط به ذخیره گاهها استفاده نکند.
- اعضای SACAM از یونسکو خواستند تا در چارچوب دهه بین‌المللی تنوع زیستی یک سال را به عنوان سال بین‌المللی ذخیره گاهها معرفی نماید.
- از مؤسسه‌های پژوهشی و دانشگاهها در سطوح ملی و منطقه‌ای در کشورهای عضو SACAM دعوت به عمل آمد که توجه بیشتری به ذخیره گاهها به عنوان جایگاههایی برای پژوهش و پایش معطوف دارند.
- از یونسکو خواستند که همکاری خود را با نهادهای علمی در چارچوب کنوانسیون‌های زیست محیطی تقویت نماید تا به این وسیله به کشورهای عضو SACAM در اجرای برنامه اقدام مادرید کمک فنی و مشاوره بدهد.
- شرکت‌کنندگان از مفهوم ICCAS (سرزمین‌های بومی حفاظت شده و نواحی حفاظت شده توسط جوامع محلی) و از ایده همکاری با کنسرسیوم ICCA استقبال کردند، به علاوه،

شرکت‌کنندگان از شبکه جدید مناطق حفاظت شده IUCN استقبال کردند، به‌ویژه به این علت که در تعریف این شبکه بر اهداف مدیریتی و انواع مختلف حاکمیت تأکید شده بود و اینکه تعریف این شبکه با موارد ذکر شده در برنامه کار مادری تطابق کامل داشت. /خ